

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

POSĖDŽIO DĖL EKOLOGIŠKAI IR ĮPRASTINIŲ BŪDU AUGINAMŲ JAVŲ KOKYBĖS PROBLEMŲ APTARIMO PROTOKOLAS

2017-08- _____ Nr. 8D- 395

Vilnius

Posėdis įvyko 2017 m. liepos 24 d. 13 val.

Posėdžio pirmininkas – Saulius Jasius, Žemės ūkio ministerijos Žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento direktoriaus pavaduotojas.

Posėdžio sekretorė – Agnė Prakapienė, Žemės ūkio ministerijos Žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento Agroaplinkosaugos ir ekologinio ūkininkavimo skyriaus (toliau – ŽŪM ŽŪGMPD AES) vyriausioji specialistė.

Dalyvių sąrašas (priedas) pridedamas.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl sertifikatų, kuriais patvirtinama atitiktis ekologiškai gamybai keliamiems reikalavimams, išdavimo tvarkos ir patikimumo.

2. Dėl įprastinės gamybos būdu auginamuose grikiuose viršijamos glifosato normos priežasčių ir jo naudojimo problemų Lietuvoje aptarimo.

1. SVARSTYTA. Sertifikatų, kuriais patvirtinama atitiktis ekologiškai gamybai keliamiems reikalavimams, išdavimo tvarka ir patikimumas.

Kalbėjo: S. Jasius, N. Mažeikytė, D. Ruščiauskienė, M. Mazuch, L. Jankauskienė, R. Rimkutė, A. Tomkienė, D. Šion, O. Kazlienė, J. Savickaitė.

S. Jasius padėkojo susirinkusiesiems ir informavo, kad posėdžio tikslas – aptarti esamą situaciją ekologiškų grūdinių kultūrų auginimo ir perdirbimo sektoriuose, nustatyti esamas problemas ir numatyti galimus kylančių problemų sprendimo būdus. Taip pat pažymėjo, kad didelį susirūpinimą kelia Lietuvos grūdų perdirbėjų asociacijos direktorės Dalios Ruščiauskienės pateikta informacija, kad superkamoje grūdinėje žaliavoje vis dažniau nustatoma neleistinų ekologinėje gamyboje naudoti augalų apsaugos produktų likučių.

D. Ruščiauskienė pristatydama esamą situaciją patvirtino S. Jasiaus išdėstytą informaciją, taip pat pažymėjo, kad grūdinės žaliavos perdirbimo įmonės yra suinteresuotos supirkti ir perdirbti Lietuvoje užaugintą ekologišką žaliavą, tačiau esama situacija, kuomet nei augintojas, nei

sertifikavimo įstaiga negali prisiimti atsakomybės už galutinio produkto atitiktį ekologinėje gamyboje keliamiems reikalavimams yra ydinga, nes neproporcingai didelė atsakomybė už galutinio produkto kokybę tenka supirkėjui bei perdirbėjui. D. Ruščiauskiene atkreipė dėmesį, jog pasitaiko atvejų, kai nusipirktoje ekologiniu būdu užaugintoje ir patvirtinimo dokumentus turinčioje grūdinėje žaliavoje, dažniausiai grikiuose, sandėliavimo metu randama glifosato likučių. D. Ruščiauskiene teigimu, reikia dėti bendras pastangas, kad atsakingai ir kompetentingai būtų kontroliuojama visa gamybos grandinė – nuo žaliavos augintojo iki galutinio produkto.

D. Ruščiauskienei pritarė posėdyje dalyvavusieji ekologiškos žaliavos perdirbėjų ir supirkėjų atstovai.

M. Mazuch taip pat pristatė UAB „Galinta“ susiklosčiusią situaciją, kai įmonė įsigijo ekologinės gamybos būdu užaugintų grikius iš žemės ūkio subjekto, turėjusio VšĮ „Ekoagros“ išduotą parduodamų grikių atitiktį ekologinės gamybos reikalavimams patvirtinantį sertifikatą, tačiau minėtuose grikiuose sandėliavimo metu buvo nustatyta neleistinų cheminių medžiagų likučių. Minėtoje situacijoje visi finansiniai nuostoliai teko jo atstovaujamai įmonei. M. Mazuch taip pat atkreipė dėmesį, kad UAB „Galinta“ superka grūdus iš smulkių augintojų, dažnai itin mažais kiekiais, todėl supirktą žaliavą sandėliuoti atskirai arba atsekamumui užtikrinti imti mėginus cheminių medžiagų likučiams nustatyti iš kiekvienos siuntos įmonei yra per didelė finansinė apkrova.

UAB „Malsena“ kokybės vadovė L. Jančiauskienė paminėjo, kad iškelta problema iš tiesų aktuali ir jos atstovaujama įmonė supirkdama ekologinę žaliavą finansinių nuostolių dėl jos nekokybiškumo iki šiol nepatyrė tik dėl to, kad įmonėje yra įdiegtos griežtos rizikos valdymo priemonės.

UAB „Scandagra“ produktų vadovė paminėjo, kad iš tiesų svarbu, jog ekologinės žaliavos tiekėjai būtų sąžiningi ir patikimi. Bendradarbiaujant su tokiais augintojais pavyksta supirkti tikrai kokybišką žaliavą ir išvengti finansinių nuostolių.

VšĮ „Ekoagros“ atstovai pristatė ekologiškų produktų sertifikavimo tvarką, sertifikatų išdavimo ir galiojimo sąlygas bei paminėjo, kad sertifikuojant yra tikrinama, ar laikomasi ekologiinei gamybai keliamų reikalavimų – galutinio produkto kokybė nėra VšĮ „Ekoagros“ kontrolės objektas.

VMVT atstovės informavo, kad vykdant planinius monitoringus rinkoje imami ekologiškų produktų mėginiai neleistinų ekologinėje gamyboje naudoti cheminių medžiagų likučiams nustatyti, tačiau iki šiol minėtų likučių randama itin retai, o finansiškai šie tyrimai kainuoja brangiai.

NUTARTA:

1. VšĮ „Ekoagros“ reaguojant į susiklosčiusią situaciją ne vėliau kaip iki š. m. rugpjūčio 4 d. parengti ir pateikti rizikos valdymo priemonių planą.

2. ŽŪM ŽŪGMPD AES siekiant informuoti visuomenę ir sudrausminti nesažiningus žemės ūkio veiklos subjektus ne vėliau kaip iki š. m. rugpjūčio 1 d. parengti informacinį pranešimą spaudai

informuojant apie esamą situaciją ekologinės gamybos sektoriuje, nustatomus neleistinių ekologinėje gamyboje naudoti medžiagų likučius bei griežtinamą kontrolę.

2. SVARSTYTA. Įprastinės gamybos būdu auginamuose grikiuose viršijamos glifosato normos priežasčių ir jo naudojimo problemų Lietuvoje aptarimas.

Kalbėjo: S. Jasius, D. Ruščiauskienė, M. Mazuch, L. Jankauskienė, R. Rimkutė, A. Tomkienė, J. Savickaitė, K. Valionienė.

S. Jasius pristatydamas klausimą informavo, kad visų augalų apsaugos produktų, tarp jų ir tų, kurių veiklioji medžiaga yra glifosatas, naudojimo sąlygos yra griežtai reglamentuojamos ir kontroliuojamos. Naudojant pagal nustatytas sąlygas šios medžiagos skilimo produktų galutiniame produkte didžiausia leistina riba neviršijama. Esama situacija, kai mėginių analizės metu nustatoma glifosato skilimo produktų, byloja apie neteisėtą ir ne laiku augalų apsaugos produktų naudojimą.

Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Augalininkystės tarnyba) direktoriaus pavaduotoja R. Rimkutė pažymėjo, kad šiuo metu Lietuvoje nėra registruota herbicidų (tarp jų turinčių veikliosios medžiagos glifosato), kuriuos būtų galima naudoti grikiams prieš derliaus nuėmimą. Vis dėlto pasitaiko atvejų, kai užaugintuose grikiuose yra randama glifosato likučių. Įvertinus tai, jog žemės ūkio veiklos subjektai žino šį draudimą, daroma prielaida, kad augalų apsaugos produktai, kurių sudėtyje yra glifosato, galimai naudojami ne prieš grikių sėją, o prieš nuimant derlių. R. Rimkutė taip pat informavo susirinkusiuosius, kad Augalininkystės tarnyba vykdo patikras vietoje, kontroliuoja augalų apsaugos produktų naudojimą ir nustatyta tvarka sankcionuoja pažeidėjus.

NUTARTA:

1. Augalininkystės tarnybai vykdyti augalų apsaugos produktų, sudėtyje turinčių veikliosios medžiagos glifosato, naudojamų prieš nuimant derlių, papildomas kontrolės priemonės ir iki rugsėjo 30 d.:

1.1. stebėti ūkio subjektų, purškiančių grūdinius ir ankštinius augalus prieš nuimant derlių, pasėlius pareiginio darbo valandomis;

1.2. stebėti ūkio subjektų, purškiančių grūdinius ir ankštinius augalus prieš nuimant derlių, pasėlius darbo dienomis nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 17 val. iki 21 val. ne rečiau kaip 2 kartus per savaitę bei šeštadienį, sekmadienį ir švenčių dienomis nuo 10 iki 19 val. ne rečiau kaip 1 kartą per savaitę;

1.3. Augalininkystės tarnybos Agrochemijos skyriui pateikti apibendrintą regioninių skyrių pateiktos informacijos ataskaitą atsakingam Augalininkystės tarnybos direktoriaus pavaduotojui ir ŽŪM Augalininkystės skyriui kiekvieną penktadienį iki 10 val.

2. Augalininkystės tarnybai viešinti informaciją, kad ūkio subjektai, apdorodami augalus (ypač prieš derliaus nuėmimą naudojant augalų apsaugos produktus, kurių veiklioji medžiaga yra glifosatas) laikytusi augalų apsaugos produktų etiketėse ir teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

3. Pasiūlyti VMVT sustiprinti kontrolę: vykdyti stebėseną derliaus pardavimo vietose ir imti pagamintos produkcijos mėginius rinkoje.

Posėdžio pirmininkas

Saulius Jasius

Posėdžio sekretorė:

Agnė Prakapienė